

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 20

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La început, perspectivele de succes ale Conferinței de la Constantinopol păreau luminoase. Britanicii au propus convocarea ei, iar rușii au consimțit fără întârziere să participe. [...] Nimeni nu i-a invitat pe români [...], întrucât puterile continuau să le considere țara un teritoriu dependent de Imperiul Otoman și considerau «Chestiunea românească» drept o problemă minoră. Conferința, care a ținut de la 12 decembrie 1876 până la 20 ianuarie 1877, s-a dovedit un eșec. [...] Conferința a dus la o înrăutățire a relațiilor între Turcia și România. Pentru a para amestecul Puterilor în treburile otomane interne, Sultanul promulgase, la 23 decembrie 1876, o «reformă a Constituției». Oricare ar fi fost motivația actului, el a provocat un tumult deosebit în România, pentru că se referea la aceasta ca la o «provincie privilegiată» și o declara parte integrantă și permanentă a Imperiului Otoman. S-au exprimat proteste vii din partea Consiliului de Miniștri și a Camerei Deputaților de la București, care au subliniat că Principatele Române fuseseră întotdeauna suverane, «fapt» consemnat în Tratatul de la Paris din 1856, care recunoscuse valabilitatea «capitulațiilor», așa cum erau cunoscute în secolul al XV-lea înțelegerile dintre sultani și domnitorii Moldovei și ai Țării Românești.”
(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

B. „Sub pretextul că independența României nu era recunoscută și că aliatul rus îi va reprezenta corect interesele, delegatul român nu a fost admis la discuțiile de la San Stefano din 1878 [...]. Clauzele Tratatului [de la San Stefano] pentru România erau: [...] îi era recunoscută independența; [...] Rusia relua sudul Basarabiei [...] și își aroga dreptul de tranzit prin teritoriul României spre Bulgaria, unde trupele ar fi urmat să rămână încă doi ani. [...]

Unanimitatea forțelor politice românești în a respinge atât cedarea sudului Basarabiei cât și tranzitul armatei ruse a creat o acută tensiune în relațiile dintre București și Petersburg. Țarul Alexandru, care amenințase cu ocuparea țării și dezarmarea armatei române, a primit răspunsul de curaj și demnitate al domnitorului Carol I: «armata care s-a luptat la Plevna [...] va putea fi zdrobită, dar nu va reuși nimeni niciodată să o dezarmeze». [...] Foștii aliați se îndreptau spre o confruntare, când schimbările din contextul internațional au venit în sprijinul României. Marile avantaje pe care și le asigurase Rusia prin Tratatul de la San Stefano îngrijorau Anglia și Austro-Ungaria. Pentru a evita noi conflicte a fost convocat Congresul de la Berlin, care a revizuit clauzele de la San Stefano. România nu a fost admisă ca stat participant [...].”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți documentul internațional din 1856, precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la clauzele Tratatului din 1878. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că armata română a participat la lupta de la Plevna. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc, în perioada 1848-1857, care au contribuit la formarea statului român. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două măsuri adoptate în plan intern, în timpul domniei lui Al. I. Cuza (1859-1866). **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În iulie 1475, flota otomană cucerește Caffa și aduce hanatul tătar al Crimeii sub directa subordonare a Imperiului Otoman, transformându-l, timp de trei secole, în cel mai eficient instrument de intervenție militară în Europa răsăriteană. Strategic, poziția Moldovei se agravează, tătarii fiind forța războinică de temut care va pune mereu în pericol hotarele răsăritene ale Moldovei (și ale Valahiei).

În vara lui 1476, cei care atacă primii pe Ștefan cel Mare sunt tătarii, obligându-l pe [domnitor] să-și rupă oastea în două pentru a putea face față deopotrivă acestora și înaintării otomane. Mehmet II însuși pătrunde în Moldova și-l înfrânge pe Ștefan [cel Mare] la Războieni (26 iulie). Turcii nu pot supune însă Moldova. Cetățile ei rezistă asediilor otomane, iar teama de o intervenție a Ungariei [...] îl silește pe Mehmed II să se retragă. Ștefan [cel Mare] urmărește îndeaproape armata otomană, pătrunde, la rândul-i, în Țara Românească și o readuce în tabăra antiotomană (1476). Trimite apoi soli la Veneția și la Roma, încercând să reanime alianța antiotomană. [...]

O nouă invazie a turcilor în Moldova, în 1484, se încheie cu ocuparea cetăților Chilia și Cetatea Albă, de la Marea Neagră, două dintre bastioanele de rezistență ale Moldovei și «cheile» drumurilor comerciale dinspre Marea Neagră spre Ungaria și Polonia. De acum înainte, Marea Neagră devine un «lac turcesc», iar Moldova este expusă direct atacurilor otomane. Din 1487, Moldova reîncepe să plătească tribut Porții Otomane, așteptând timpuri mai bune pentru reluarea ostilităților.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul Moldovei precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați lupta din 1476 și o acțiune desfășurată de otomani în contextul acestei acțiuni militare, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la tătarii. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la evenimentele din perioada 1484-1487, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia constituirea statului medieval Moldova s-a realizat în secolul al XIV-lea și prin acțiuni desfășurate în plan intern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român în secolul al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unui principiu politic consacrat prin Constituția din 1923;
- precizarea legii fundamentale adoptate în România, în deceniul patru al secolului al XX-lea și menționarea a două prevederi ale acesteia;
- menționarea a două asemănări între prevederile Constituției din 1948 și cele ale Constituției din 1952;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția politică a României în deceniul șapte al secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 20

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Tratatul de la Paris **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *îi era recunoscută independența*, Rusia preia sudul Basarabiei etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: România, București **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: Causă: *întrucât puterile continuau să le considere țara un teritoriu dependent de Imperiul Otoman* și efect: *Nimeni nu i-a invitat pe români* etc.
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc, în perioada 1848-1857, care au contribuit la formarea statului român (1px2=2p)
Exemple: elaborarea Proclamației de la Islaz din 1848, elaborarea Rezoluțiilor în Adunările ad-hoc din 1857 etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două măsuri adoptate în plan intern, în timpul domniei lui Al. I. Cuza (1859-1866)
Exemplu: au contribuit la modernizarea societății românești etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Ștefan cel Mare **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XV-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: lupta de la Războieni/Războieni
3 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurate de otomani în contextul acestei acțiuni militare
Exemplu: *Mehmet II însuși pătrunde în Moldova și-l înfrânge pe Ștefan [cel Mare] etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la tătari (3px2=6p)
Exemple: *În iulie 1475, flota otomană cucerește Caffa și aduce hanatul tătar al Crimeii sub directa subordonare a Imperiului Otoman, transformându-l, timp de trei secole, în cel mai eficient instrument de intervenție militară în Europa răsăriteană.*, tătarii pun pericol granița Moldovei etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la evenimentele din perioada 1484-1487
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat (3px2=6p)

Exemplu: Evenimentele din perioada 1484-1487 reflectă relațiile politice dintre Moldova și Imperiul Otoman. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *O nouă invazie a turcilor în Moldova, în 1484, se încheie cu ocuparea cetăților Chilia și Cetatea Albă, de la Marea Neagră, două dintre bastioanele de rezistență ale Moldovei și Din 1487, Moldova reîncepe să plătească tribut Porții Otomane, așteptând timpuri mai bune pentru reluarea ostilităților. etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** întemeierea Mitropoliei Moldovei de către Petru I Mușat **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui principiu politic consacrat prin Constituția din 1923 (**de exemplu:** separarea puterilor în stat **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea principiului menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la principiu și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la principiu
- **2 puncte** pentru precizarea Constituției din 1938
câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două prevederi ale acesteia (**de exemplu:** regele este „capul statului”, inițiativa legilor aparține regelui **etc.**) **(3px2=6p)**
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două asemănări între prevederile Constituției din 1948 și cele ale Constituției din 1952 (**de exemplu:** Marea Adunare Națională era recunoscută drept instituție supremă în stat, prevăd drepturile și îndatoririle cetățenilor **etc.**) **(3px2=6p)**
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la evoluția politică a României în deceniul șapte al secolului al XX-lea (**de exemplu:** Evoluția politică a României în deceniul șapte al secolului al XX-lea se caracterizează prin consolidarea regimului totalitar. **etc.**)
4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**